

FAŞİZM ÜZERİNE

C.DAĞLI

Kitabın Adı: FAŞİZM ÜZERİNE

Yazarı: C.DAĞLI

Telif Eserleri Kanunu gereğince bu eserin bütün hakları
Yeni Dönem Yayıncılık'a aittir

Yeni Dönem Yayıncılık

Sofular Cad. Sofular Mah. 8/3 Fatih / İstanbul

Tel&Fax: 212 533 32 57

www.mucadelebirligi2.net

FAŞIZM ÜZERİNE

C.DAĞLI

FAŞİZM ÜZERİNE

Burjuvazinin uluslararası proletarya hareketine, marksizme karşı sürdürdüğü ideolojik mücadele alanlarından biri de faşizmin tanımlamasıdır. Uluslararası burjuvazi, "faşizmin tanımı yeniden yapılmalıdır" adı altında Marksizm Leninizmin faşizm tanımını yeniden gözden geçirmek, daha doğrusu itibarsızlaştırmak istiyor.

Constan Iordachi'nin hazırladığı ve kendi görüşlerini de açıkladığı "Karşılaştırmalı Faşizm Çalışmaları" bu amaca yöneliktir. Kitap 60'lı yıllardan sonra ve yakın zamanda, yukarıdaki amaçla hareket eden, bir çoğu burjuva ideoloğu durumunda olan akademisyenlerin görüşlerinden oluşuyor. Komintern'in faşizm tanımına karşı, yeni bir tanım getirmeye çalışan Ernst Nolte'dir, Nolte'ı daha sonra başkaları izledi. Bunun üzerine kısaca duracağız. Ama daha önce Türkiye'de aynı yönde görüş koyan burjuva yazarların söyledikleri üzerinde durmamız gerekiyor.

Birikim Dergisi 330. sayısını burjuva yazarların "yeni" faşizm tanımlamalarına ayırmış. Tanıl Bora ve Ahmet İnel tarafından hazırlanan "faşizmin yeni tanımı"na şu yazarların katkıları var: H. Bozarlan ve Fırat Aydınkaya.

Bu burjuva yazarlardan faşizmin, yeni ve kendilerine özgü tanımını beklemek boşuna. Onlar sadece, emperyalizmin ideoloğlarının söylediklerini tekrarlıyorlar, o kadar.

"Marksist yorum malum, faşizmi 'finans kapitalin en gerici egemenliği' diye tanımlıyordu. Bu indirgemeci bir tarifti fakat fi-

nans kapitali hiç hesaba katmadan da olmaz onu hesaba katarak..."

F. Aydınkaya' da aynı lafları yineliyor:

"Dimitrovgil anti-faşist analizlerin en büyük zaafının faşizmi neredeyse yalnızca ekonomizm ile açıklayan bir vasata sahip olması gibi..."

Önce marksizmin 1928 ve 1935'teki, faşizmin tanımı yarım yamalak aktarılıyor, sonra da buna dayanarak yarım yamalak değerlendirme yapılıyor. Komünist Enternasyonal'in yaptığı tanımın tamamı şu şekildedir:

"Faşizm, mali sermayenin [finans kapitalin] en gerici, en şoven ve en emperyalist unsurlarının açık terörist diktatörlüğüdür."

Kavramlar; olguları, nesnel gerçeği, ancak yaklaşık olarak yansıtır. Yansıtma tüm ayrıntılarıyla değil, en belirgin, en temel, en belirleyici yönleri kapsar. Bu nedenle, olguları daha tam, daha anlaşılır anlatmak için bir değil, birden çok tanım yapılır, ya da olgu çeşitli yönleriyle verilir. Marksistler, faşizmi tanımlarken, onu çeşitli yönleriyle vermişlerdir. Burada, faşizmin sınıf özü (niteliği) verilirken, aynı zamanda tekelci kapitalizmin "her çizgide gericilik" eğilimi gösteriliyor ve onun şoven eğilimi de, en az gericiliği kadar yer buluyor bu formülde. Birikim'in burjuva yazarlarının marksist formülasyonda karşı çıktıkları, faşizmin sınıf niteliğini belirtmesidir. Faşizmle, finans kapitalin bağıni öyle kuruyorlar ki, faşizmin sınıf niteliği muğlaklaşsın, belirsizleşsin ve gerçekte ise gözlerden kaçırılsın.

H. Bozarlan, amacını açıkça ifade ediyor:

"FIAT gibi şirketlere büyük imkanlar sağlansa da toplumun marjlarını seferber eden bu iktidar, kesinlikle burjuvazinin iktidarı değildir."

Diğerlerinden farklı olarak H. Bozarlan, faşizmin, sınıf özüyle bağıni kesin olarak yadsıyor. O, çok iyi bilinen gerçeklerin üstünü örtme çabasında. FIAT gibi Almanya'da Krupp, Siemens, AEG-Farben vs. faşizmi iktidara getiren tekelci (finans-kapital) güçlerdir.

Dimitrov'a ilişkin ve kendilerince küçümseyici bir ifadeyle

"Dimitrovgil" diyerek, söyledikleri burjuva yazar F. Aydınkaya'nın ne denli cahil, sığ ve bayağı biri olduğunu ortaya koyuyor. G. Dimitrov'un faşizm hakkında değerlendirmelerini ciddi olarak almayanlar, onun faşizmin nasıl da çok yönlü ele alındığını, çok iyi biliyorlar. Leipzig duruşması, Dimitrov'un faşizmi çok yönlü teşhir ettiğinin çarpıcı bir örneğidir. Dimitrov, faşizmi yargıladığı bu duruşmalarda diğer şeylerin yanında, faşizmin Alman tarihini bile nasıl değiştirerek yorumladığını ve çarpıttığını, Alman tarihinin bilgilerine dayanarak gösterir. Bir insan Dimitrov hakkında bir şeyler söylüyorsa, önce tüm bunları bilmesi gerekir.

Kitaba dönebiliriz. Kitabı düzenleyen C. Iordachi, önceliği Alman tarihçi ve emperyalizmin ideoloğu E. Nolte'in görüşlerine veriyor. Nolte'in görüşleri daha önce ele alındığı için biz onun izinden giden daha çok 80 ve 90'larda görüş ortaya koyan kapitalizmin savunucu rolünü üstlenen akademisyenlerin söyledikleri üzerinde duracağız.

Yazar C. Iordachi, Alman tarihçi Nolte'in çalışmalarından söz ederken, bir yerde şöyle diyor:

"Marksist faşizm teorisinin 'hegemonya'sından uzaklaşan ilk önemli çalışmalar'dır." (18)

Burada söylenenlerin anlamı şudur: Nolte, marksizmin, faşizmin sınıfsal özü üzerine yaptığı temel teorik belirlemeleri ve faşizmin her ülkede somut gelişimi üzerine yaptığı değerlendirmelerin dışında bir bakış açısıyla -yani burjuva bir bakışla- çarpıtarak, burjuvazinin çıkarlarına zarar vermeyecek biçimde yeniden ele alıyor.

ZEEV STERNHEIL'İN GÖRÜŞLERİ

Zeev Sternheil'in faşizmi tanımlayışı:

"Faşizm, organik milliyetçilik ve marksizm karşıtı sosyalizmin bir sentezi olarak, liberalizm, demokrasi ve marksizmin reddedilmesine dayanan devrimci bir harekettir." (98)

Bu tanımda faşizmin sınıfsal özü özellikle yok sayılmıştır. Faşizmin sınıfsal özünün üstünü örtenlerin faşizmin sınıfsallığını ortaya koyan marksizmin, faşizm açıklamalarına şiddetle

ve hiddetle karşı çıkmaları anlaşılır bir durumdur.

Gerek burada, gerek başka yazılarda burjuva toplum savunucuları, faşizmi, "devrimci bir hareket" olarak gösterme çabasında birbiriyle yarış ediyor. Faşizm, bir karşı devrim gücüdür. Karşı devrimci bir gücü, tekelci kapitalizmin vurucu gücünü, şoven ve gerici gücünü bir "devrimci güç" olarak göstermek tam bir aldatmacadır. 20. yüzyılda devrim kavramı, proletaryanın toplumsal devrimini kapsar. Dolayısıyla emperyalist kapitalist sistem sözcülerinin amacı, devrim kavramını itibarsızlaştırmak, yıpratmak, ona karşı emekçi kitlelerde bir tepki yaratmaktır.

Devrim, egemen olana; egemen sömürücü sınıfa, egemen toplumsal düzene karşı yapılır. Faşizm ise egemen sömürücü sınıfın, kapitalist sınıfın, tekelci sermayenin, emekçi ve sömürülen kitlelere karşı yönelttiği bir karşı devrim gücüdür. Amaç, emekçi halk kitlelerini, sermayeye boyun eğdirmektir. Bir karşı devrim gücüdür: İçerde sermaye egemenliğini tehdit eden ya da tehdit edecek bir durumda olan işçi hareketini, komünistleri ezme yönelmiştir, dışta ise Sovyetler Birliği'ni yok etmeye yönelmiştir.

Aynı aldatmacayı, faşizmin kendisini sosyalizmle ilişkili göstermeye kalkışarak da yapmıştır. Alman faşizmi, faşist Nazi Partisi kendisine "Nasyonal Sosyalist" demiştir. Burada bir yandan faşizmin sermayeyle olan sıkı bağına gizlemek, diğer yandan emekçi kitlelerin desteğini kazanma hedefi güdülmüştür. O sırada, sosyalizm Alman işçi sınıfı içinde çok güçlüdür. Alman Komünist Partisi, SBKP'den sonra, dünyanın en güçlü ikinci partisi durumundadır. İşte faşist güçler, Alman işçi sınıfı içinde etkin olan sosyalizmin kitlelerde yarattığı sempatiden yararlanmak istedi. Ama bu bir demagojidir. Faşizm, aynı zamanda demagoji demektir. Hitler faşizminin, iktidara gelir gelmez, tüm yüzü açığa çıktı. Faşizmin, egemen burjuva güçlerin bir iktidar gücü, emekçilere yönelik kanlı terörist bir diktatörlüğü, anti-proleter ve anti-komünist bir azgın gericilik olduğu ortaya çıktı.

GEORGE L. MASSE'TAN PASAJLAR:

"*Sınıf analizi[nin] ... faşizmin özünü zaptetmesi[nin] gerçekten de mümkün [olmadığını] savunan Masse...*" (106)

Masse bu konuda başka şeyler de söylüyor:

"... *ancak faşizm genel itibariyle büyük sanayi kurumlarıyla el ele çalışmıştır.*" (115)

Masse, bize, sınıf çözümlemesinin, faşizmin sınıf özünün ortaya çıkarılmasına dek vardırılamayacağını (varamayacağını değil) söylüyor. O, faşizmin sınıf özünü saptamanın olanaksız olduğuna bizi inandırmaya çalışıyor. Masse görüşünü böyle koyunca, diğer pasajda söylediği, faşizmin büyük sanayi sermayesiyle el ele hareket ettiği belirlemesi, burada eğreti kalıyor. Söylenen aslında çok açıktır: Büyük sanayi sermayesi, faşizmin özünü oluşturmuyor, sadece beraber çalışmışlar. Ona göre faşizm, büyük sermayenin dışında ortaya çıktı. Bir güç haline gelince, büyük sermaye (tekelci sermaye, finans kapital) onunla birlikte davrandı. Bu analiziyle o da, faşizmin özünü gizleyen akademisyenler kampında yer alıyor.

Devam edelim. Masse, faşizmin kendi kendisini nasıl değerlendirdiğini belirtirken, yalnızca bir aktarma yapmıyor, aynı çerçevede düşündüğünü de ortaya koyuyor:

"... *Kendisini ... hem materyalist marksizm'i, hem de 'finans kapitalizm'i reddeden bir 'üçüncü güç' olarak görmüştür.*" (115)

Faşizm kendini böyle göstermiştir. Ancak o, kapitalizmle, sosyalizm arasında bir 'üçüncü güç' değil, kapitalizmin ("finans kapitalizmin") bir gücüdür. Faşizm, hem emekçi kitlelerin anti-faşist bilincinden, öfkesinden vb. yararlanmak için, hem de finans kapitalin bir gücü olduğunun üzerini örtmek için, kendisini anti-kapitalist göstermiştir. Ama iktidara gelir gelmez, sınıfsal özünü yani tekelci sermayenin bir devlet biçimi, bir baskı gücü, gerici bir gücü olduğunu açığa sermiştir. Fakat faşizmin anti-marksist, anti-komünist bir güç olduğu yani bir karşı devrim gücü olduğu bilinen bir gerçektir. Bu da faşizmin iktidardaki sermayenin emrinde olduğu, ona hizmet ettiğinin bir anlatımıdır.

Masse, faşizmin maddi, toplumsal temelini gizlemeyi sür-

dürüyor:

"Avrupa'nın faşizm ya da Nasyonal Sosyalizm deneyimini tekrar yaşaması pek olası değildir. ancak Batı'nın kültürel ve ideolojik geçmişinin, faşizmin kendi amaçları için kullanıldığı parçaları farklı bir biçimde olsa bile hali hazırda yeni bir sentez oluşturabilecek durumdadır." (158)

Diğer burjuva akademisyenler gibi Masse da, faşizmi, toplumsal temelinden yoksun salt bir ideolojik hareket olarak gösteriyor. Faşizmin sınıfsal özünü yadsıdıkları için faşist ideolojinin sınıf özü de inkar ediliyor. Maddi temelinden kopuk biçimde, ideoloji ele alış tarzı idealizmdir.

İdeoloji, üst yapının bir parçasıdır. Ve son çözümlemede ekonomik ilişkileri yansıtır. Aralarında uzlaşmaz çelişki olan sınıfların ekonomik alandaki çatışmasının üst yapıdaki yansımasıdır. Üst yapının ve onun bir görüngüsü olarak ideolojisinin alt yapı karşısında görece bir bağımsızlığı var. Ve alt yapıyı güçlü bir şekilde etkiler. Fakat ideoloji sınıflar ilişkisinin dışında ele alınmaz. Faşizm, ideolojik olarak anti-marksisttir, gerici, şovenisttir.

Faşizmin, İtalya ve Almanya'da görüldüğü şekliyle tekrarlanmayacağı doğrudur. Çünkü tekellerin sermayenin bugünkü egemenlik durumunda, faşizmin bir parti eliyle tırmanmasına gerek yoktur. Faşizm, yukarıdan aşağıya, devlet eliyle, tekellerin devlet kapitalizmi tarafından uygulanır. Faşist partiler ve diğer faşist hareketler, iktidardaki faşizmin kitle tabanını oluştururlar.

İtalya'da, Almanya'da vb. faşizm 1945'te politik yapı olarak yıkıldı, tasfiye edildi. Fakat faşizmin maddi temeli varlığını koruduğu için oralarda, faşizm ve faşizm tehlikesi her zaman vardır.

Biz bu teorik belirlemenin altını çiziyoruz. Bu görüş, tarafımızca 90'larda ortaya kondu. Bu, bizim faşizm ve faşizmin sınıfsal özü üzerine yapılan marksist değerlendirmelere bir katkımızdır. Ya da bu konuda kendi kavrayışımızın ortaya konmasıdır.

Bu ülkelerde, görüldüğü gibi faşizm ve faşizm tehlikesinin varlığını koruması, salt bunun ideolojik öğeleri halen varolduğu

için değil, bu ideolojik öğeler de içinde, bunun maddi temeli varlığını sürdürdüğü içindir. Faşizmin ideolojik unsurları, tek-elci kapitalizmin zeminleri üzerinde ortaya çıkmıştır ve bu zeminin varlığına bağlı olarak varlığını sürdürebilir.

Buradan şu kesin sonuç çıkar: maddi temeli devrimle yok edilmedikçe, faşizm ve faşizm tehlikesi her zaman vardır.

Avrupa'nın bugünkü görünümüne bakalım. Orada burjuva devlet her zaman faşizmi uygulayacak bir yapıdadır.

Anti demokratik, anti-komünist "her çizgide gericilik" eğilimini kendisinde somutluyor. Tekelci kapitalizmin bir eğilimi olan, devletle bütünleşmiş tek-elci kapitalizm, faşizmi uygulayacak özelliklere sahiptir. Keza ABD'de durum budur.

Devamında Iordachi, Stonley, G. Payne'ın faşizm tanımını aktarıyor. Burada aslında özgün yeni denilebilecek öğeler yok. Burjuvazinin diğer savunucularıyla aynı özle belirlemelerde bulunuyor.

Payne, üzerinde durmamız gereken bir noktaya dikkat çekiyor:

"Neredeyse tüm komünist partiler ve rejimlerin kendilerini komünist olarak adlandırması tercih etmesine karşı.. Avrupa'da faşist olarak nitelenen hareketlerin çoğunun aslında kendilerini böyle adlandırmamış olmaları..." (165)

Komünizm, toplumsal bir sistem olarak, insanın insan üzerindeki her tür sömürsünün kaldırıldığı, bireylerin özgürce bir araya geldiği, toplumsal mülkiyete dayalı, insanca ilişkilerinin temel alındığı, ilerici ve yeni bir gelecektir. Böyle bir toplumsal sistem, toplumun büyük çoğunluğunun çıkarına uygundur. Bu nedenle, komünist partileri, kendilerini bu adla adlandırırlar. Faşizm ise insanın insan üzerindeki sömürsüne dayanan kapitalizmin bir gücüdür. Bir avuç sömürücünün, toplumun büyük çoğunluğu üzerindeki baskıcı terörist gücüdür. Tekelci sermayenin açık, kanlı, terörist diktatörlüğüdür. Bu yüzden faşist güçler, faşist diktatörlük, kendi gerçek amacını, halk kitlelerinden gizler. Burjuva yazarların ve akademisyenlerin, yaptığı faşizm tanımı tam da buna hizmet eder.

Başka bir Payne pasajı:

"Faşist düşüncelerin önemli yönlerinin çelişkili ve akıldışı olmalarından ötürü, faşizmin genellikle tutarlı bir öğretisi ya da ideolojisi olmadığı kabul edilmektedir." (169)

Faşist ideolojilerin akıldışılığı, faşist Hitler ile bağıntı kurularak ifade edilir. Burada sorulması gereken soru, akıldışılığıyla, saçmalığıyla çelişkili ve tutarsızlığıyla, faşist ideolojinin hangi sınıfa hizmet ettiği. Faşist ideoloji akıldışılığı ve saçmalığıyla olsun, kullandığı tüm argümanlarıyla olsun, kapitalistlerin sınıf egemenliğine ve kapitalist sınıf düzenine hizmet ediyor. Faşist ideoloji ele alınırken sorunun esası, yani onun sınıfsal niteliği gözden kaçırılmamalıdır. Burjuvazi tam da bu temeli gözden kaçırmaya çalışıyor.

Payne, Grift'in şu sözlerini aktarırken, burjuva ideologlarının, ekonomi ile politikanın ilişkisini hiç kavramadıklarını gösteriyor:

"Faşizm, farklı çeşitlerin ortak ... temeli, popülist ultra milliyetçiliğin yeniden doğuşunun bir biçimi olan bir siyasal ideoloji türüdür." (188)

Faşizm, ideolojik olarak ve politik olarak ifade ediliyor, fakat ekonomik olarak dayandığı ekonomik biçim belirtilmiyor. Ekonomik temeli konmayınca, salt politik bir hareket, güç olarak anlaşılıyor. Oysa kapitalizmin ekonomisi, onun politikasından ayrı konamaz. Faşizm, kapitalizmin ekonomisiyle, politikasının sıkı ilişkisi çerçevesinde kavranabilir.

Faşizmin, küçük burjuva kitleler üzerinde yarattığı ideolojik etkiyi küçümsememek gerekiyor. Faşizm, bu etkiyi yaratmak için, burjuva milliyetçiliğine başvurmakta ve anti-kapitalist sloganları bile kullanabilmektedir. Fakat faşizmin anti-kapitalizmi milliyetçi temeldedir. Gerek aldatıcı sloganlara başvurarak gerek onların en geri duygularını kullanarak yanına çektiği küçük burjuva kitlelerin, faşizmin iktidara gelmesinden çok kısa süre sonra tam bir hayal kırıklığı yaşadıklarını, 20. yüzyılın tüm deneyimlerinden biliyoruz.

Mann, faşizmin sınıfsal özünü ısrarlı olarak gizlemeye çalışıyor:

"Faşizm, sınırlı ve değişken bir biçimde kendilerini emek-

çilerden kurtarmak amacıyla mülkiyet sahibi sınıflar tarafından da desteklenmiştir. Fakat bu, faşizmi açıklayacak kadar güçlü bir etken değildir." (344)

Mann, zayıf bir biçimde söylemiş olsa da mülk sahiplerinin, emekçilerin devrimci ayaklanmalarından kurtulmak için faşizmi desteklediğini belirtmek zorunda kalıyor. Burada mülk sahibi sınıflar derken, hem orta sınıfları, hem de büyük mülk sahiplerini ifade etmiş oluyor. Fakat bunlardan küçük mülk sahipleri faşizmin kitle tabanı ve kitle gücüdür. Büyük mülk sahipleri ise özüdür. Burada büyük mülkiyet, tekeli sermayedir.

Faşizmi asıl açıklayıcı olan, faşizmin sınıf özünü doğru bir biçimde ortaya koyan marksist sınıf çözümlemesidir.

Aristotle A. Kallis gerçekleri çarpıtma çabasında:

"Bütün faşist rejimler ... sınıflar üstü milliyetçilik versiyonlarını gerçekleştirmek üzere yola çıkmışlar; dolayısıyla enternasyonal sosyalizmin yayılmacılık ruhuna karşı bir siper görevi görmüşlerdir." (372)

Faşizm, sınıflar üstü milliyetçilik değil, kaba bir burjuva milliyetçiliktir. Şovenizmdir, dışa yayılmacılık ve savaş demektir. İçte emekçi halkları köleleştirir, dışta ise başka ülkeleri işgal edip, halkları köleleştirir.

Avrupa'da faşizm iktidara geldiğinde, sosyalizm tek ülkede, SSCB'de gerçekleşmişti. Sovyetler Birliği ise enternasyonalistti, fakat hiçbir şekilde yayılmacı değildi. Başka ülkelerin üretici güçlerini kurtarma biçiminde bir politika marksistlerin politikası değildir. Her ülkedeki üretici güçler, ancak kendileri kendilerini kurtarabilirler. Bir ülkedeki üretici güçler, nesnel ve tarihsel olarak kendilerini kurtaracak bir durumda değilse, başka ülkelerdeki üretici güçler, başka ülkelerdeki proleterler, onları kurtaramaz. Ancak enternasyonal ilişki ve dayanışmada bulunur. Almanya ve İtalya'da patlak veren ayaklanma ve devrimler ise dış güçler tarafından değil, içerideki nesnel ve tarihsel gelişmelerin etkisiyle hareket etti. Kapitalizmi yıkacak dinamikleri dışta değil, kapitalist toplumun kendisinde aramak gerekir.

Roger Eatwell ile devam edelim.

"Marksist sol (faşizmi, krize giren kapitalizmin diktatör-

lüğü olarak görmeye devam eden) dışında geleneksel akıl, 'faşizmin' geçmişte büyük değişiklikler gösterdiği konusunda mutabıktır." (225)

Faşizm, burjuva egemenliğin güçsüzlüğünün bir ifadesi olarak gündeme geldi. Kapitalizmin ekonomik kriziyle bağlantısı var. Kapitalizm, 1. Emperyalist Paylaşım Savaşı ve 1917 Sosyalist Ekim Devrimi'yle birlikte genel ekonomik krize girdi. 1929 büyük ekonomik krizi ve sonrasındaki büyük ekonomik krizler, kapitalizmin genel ekonomik krizinin ifadeleridir. 1929 büyük ekonomik krizi, kapitalizmi topyekün olarak yok olmayla karşı karşıya getirdi. 2008 büyük ekonomik krizi de böyle bir rol oynadı. Daha da ileri gitti, kapitalizmin sıçramalı çöküşünü hızlandırdı. Avrupa'da 1922-1945 arasında faşizm, sert ekonomik kriz koşullarıyla bağlantılı olarak ortaya çıktı. Fakat salt ekonomik kriz nedeniyle değil, artan politik kriz de büyük rol oynadı. Ekim Devrimi, Avrupa'daki devrimci ayaklanmalar, burjuvaziyi krizden bir çıkış yolu aramaya yöneltti. Proletaryanın toplumsal ayaklanmaları o an için bastırılrsa da, tekelci sermaye geleceğinden emin değildi. Krizden burjuva çıkış yolu olarak faşist diktatörlüklere başvurdu. Dolayısıyla, burjuvazinin faşizme başvurmasını, o günkü sınıf mücadelesinin gelişiminde aramak gerekir.

Burjuvazinin bakış açısıyla döneme bakanlar, faşizmin getirdiği bir takım "değişikliklerden" söz ediyorlar. Ama bunun nasıl sağlandığını ve hangi sınıfın yararına olduğunu söylemiyorlar. Almanya'da ve faşizmin iktidarda olduğu diğer Avrupa ülkelerinde, tekelci sermayenin bir eğilimi olan devlet-tekel bütünleşmesi faşizm olarak gerçekleşti. Devlet-tekel bütünleşmesi koşullarında emekçilerin sömürüsü en yoğun dönemini yaşadı. Emekçiler, sömürülenler büyük bir sefalet içine girerken, tekelci sermaye gücüne güç kattı. Tüm bu "değişiklikler" tekelci sermayenin çıkarı için yapılmıştır.

Diğerleriyle aynı anlayışa sahip olan Micheal Mann, faşizmin kitle tabanı hakkında ne söylüyor:

"Faşizm genellikle ne sadece burjuva sınıfına ne de sadece küçük burjuva sınıfına dayanmaktaydı." (323)

Mann, faşizmin kitle tabanıyla, sınıf özünü birbirine karıştırıyor. Faşizmin sınıf özü, tekelci sermayedir (finans kapitaldir). Kitle tabanı ise genel olarak küçük burjuvalardır, lümpen proletaryadır vs. Mann'a göre faşizmin sınıf temelleri, son derece karışıktır. Sosyalistlerin içinde faşizme Bonapartizm ya da küçük burjuva diktatörlüğü diyenler olduğuna göre, Mann gibi bir burjuva ideologdan bunu duymak şaşırtıcı olmuyor.

Türkiye'de faşizm tanımlaması üzerinde, 50 yıl içinde sık sık durulmuştur. Bugün ise hararetle bir biçimde anti-faşist mücadele çağrıları ya da anti-faşist cephe çağrıları, mücadelenin başlıca görevi olarak öne çıkartılıyor. Anti faşist cephe çağrısı yapanlar, kendi anlayışlarına uygun olarak, burjuva muhalefeti de bu cephede görmek istediklerini belirtiyorlar.

Çağrıcılar, burjuva muhalefeti, CHP'yi burada görmek istediklerine göre, onların anti-faşizmi, burjuva düzen çerçevesini, burjuva diktatörlüğü çevresini aşmıyor. Burada iki önemli nokta, yaklaşım egemen. Birincisi, faşizmi, onun sınıf özü olan tekelci sermayeden, kapitalist sınıf düzeninden, tekelci kapitalist düzenden ayrı olarak değerlendiriyorlar. Oysa faşizmin sınıf özü sorunu, komünistlerin, faşizm çözümlemesinde temel ayırım noktasıdır. Faşizmin sınıf özü anlaşılmadan, faşizm anlaşılmaz.

Faşizm, sınıf özü olan tekelci kapitalizmden ayrı ele alındığı için 70'lerde ve 12 Eylül'de anti-faşist iktidar önerileri getirilmesi, buna göre faşizmin sınıf temelinde dokunmadan, tekelci kapitalizm çerçevesinde, burjuva güçlerin de katılacağı, hatta 70'lerde komünistler katılmadan da, dışarıdan destekleyecekleri halktan yana, ilerici bir iktidarın kurulmasına taraflardı. Böyle bir iktidar için mücadele edilmesini savundular. Tabi bu sağ oportünist görüş ve öneriler nesnel toplumsal temelden yoksun olduğu için sonuçsuz kaldı. Fakat aynı küçük burjuva politik anlayış bugün emekçi kitlelere bir kez daha sunuluyor. Bir kez daha başarısızlığa uğrayacağı kesin.

Bu çevreler faşizmi, onun sınıf temelinden ayrı gördükleri içindir ki, tekelci kapitalist düzenin savunucusu, tekelci burjuvazinin politik bir gücü olan CHP'ye anti-faşist birlik çağrısı

yapabiliyorlar. Aynı çağrılar, 70'lerde de Ecevit'in CHP'sine yapılmıştı. Böylece emekçi halk kitleleri, bir kez daha oyalanıyor ve yanılığa sürükleniyorlar.

İkinci büyük yanılığ, faşizmi bir devlet biçimi olarak değil de, bir hükümet biçimi, bir hükümet değişikliği olarak görmelerinden ileri geliyor. Anti-faşist birlik çağrıları, bugünkü hükümete karşı burjuva muhalefetini de kapsayacak biçimde yapılıyor. Bu yanılığın kökleri 70'lere kadar uzanır. O yıllarda bir çok siyasi hareket, TKP, TİP, TSİP, Kurtuluş vb. faşizmi bir partiden ibaret görüyorlardı. Bu yüzden onlara göre, faşizm bir devlet biçimi olarak iktidarda değildir, faşist MHP eliyle iktidara doğru tırmandırılıyordu. O aldatıcı, "faşizme geçit yok" sloganı, işte bu tırmanan faşizm anlayışına dayandırıldı.

Oysa tekelci sermaye, 12 Mart askeri faşist diktatörlüğüne dayanarak devleti ideolojik ve örgütsel olarak, politik karakter olarak faşistleştirmiştir. Devletin faşist politik karakterinin üstünü örtmek için 12 Mart'a salt askeri diktatörlük diyenler de oldu, fakat bu onları yıllar boyunca yanılığa sürükledi. 70'lerde artık iktidarda olan faşizm vardı. Bu nedenle, "tırmanan faşizm" ve ona karşı öne çıkarılan "faşizme geçit yok" sloganı, kitleleri faşist devlete karşı mücadele görevlerinden alıyordu. Bu büyük yanılığın sonuçları 12 Eylül Askeri Faşist Diktatörlüğü sırasında görüldü. Fakat darbe devlet-ordu eliyle yapıldığında, bu reformist, oportünist çevrelerin etkilediği kitleler uzun süre tavır konusunda bir şaşkınlık yaşadılar.

Olan şeydu: 12 Mart'ta devlet faşistleştirilmişti. Faşizm, yukarıdan aşağıya devlet eliyle gerçekleştirildi. Çünkü devlet, faşizm uygulayacak bir yapıya sahipti. Burjuva devlet 1923'te gerici burjuva diktatörlüğü olarak oluştu. Burjuva cumhuriyet anti-proleter, anti-komünist, anti-demokratik, milliyetçi, şoven vb. bir karaktere sahipti. Tekelci sermayenin gelişimiyle birlikte, tekelci kapitalizmin bir eğilim olan "her çizgide gericilik" eğilimini temsil eden devlet, bu eğilimi 12 Mart Faşist Darbesinde, faşist devlet biçiminde kendi yapısında somutladı. 12 Eylül'de olan ise, askeri faşist darbe koşullarında, faşizmin devlet yapısında ideolojik olarak, kurumsallaştırılması oldu. 70'lerin

iç savaş ve devrimci durum ortamında dağılmaya yüz tutan devleti yeniden oluşturmak, sağlamlaştırmak ve merkezileştirmekti. Askeri faşist cunta, bunu zor yoluyla sağladı ve daha sonra faşist 12 Eylül Anayasasıyla, anayasal bir temele oturttu. Gerek 70'lerde, gerek 90'lardan sonra her gelen hükümet faşist devlete dayanarak varlığını sürdürdü. Ve hepsi de faşist devlet yapısını güçlendirmekten başka bir şey yapmadılar.

Faşizm bir devlet biçimi olarak görülmediği ve bir hükümet sorunu olarak görüldüğü için düzen ve devlet partisi olan CHP'ye ortak birlik çağrısı yapılıyor.

Faşizme karşı mücadele, onun sınıf temeline, onun maddi temeline karşı olan mücadeleden ayrı ele alınamaz. Bu bağlamda faşizme karşı mücadele, burjuva demokrasi için bir mücadele değil, faşizme ve sermayeye karşı bir devrim mücadelesidir; halk demokrasisi için, sosyalizm hedefiyle yapılan mücadeledir. Dolayısıyla bu mücadeleye katılacak güçler, çıkarı, burjuvazinin sınıf egemenliğinin ve burjuva sınıf düzeninin yıkılmasında olan güçlerdir; emekçiler, sömürülenler ve ezilen halklardır.

Kuşkusuz faşizm her ülkenin somut koşulları ve tarihsel özellikleri göz önünde tutulmadan kavranamaz. Faşizm, her ülkede, ülkelerin somut durumuna, tarihsel geçmişine vb. özelliklerine göre bir biçim almıştır. Faşizm her ülkede ayrı bir görüngü, ayrı bir biçim almıştır. Her ülkenin komünistleri, tüm bu somut, ulusal ve tarihsel özellikleri göz önünde tutarlar. Ancak şuna da dikkat ederler: Faşizmin her ülkedeki somut biçimini, yani aldığı görüngüyü faşizmin sınıf özümüyle birbirine karıştırmazlar. Mesela Türkiye'de "sömürge tipi faşizm"den söz ederken böyle bir hataya düşmüşlerdir. Sanki faşizmin onlarca türü varmış gibi düşünülmüştür. Sanki faşizmin ayrı ayrı nitelikleri varmış gibi, görüş geliştirilmiştir. Faşizmin genel niteliğinden değil, onun sınıf özünden söz ediyoruz. Yaptığımız bu sınıf özünün her ülkede, faşizmin şekillenmesine somut olarak nasıl yansındığını ortaya koymaktır.

Türkiye, baştan beri emperyalizmin yeni sömürgecilik ilişkilerinin içine dahil edilmiştir. Bu mali, ekonomik bağımlılığa

dayanan bir ilişkidir. Dolayısıyla, yeni sömürgecilik, klasik sömürgecilikten, yarı sömürgecilikten, gerçekten farklı bir sömür biçimidir. Bu bağlamda Türkiye sömürge değildir ki, "sömürge tipi faşizmden" söz edilsin. Türkiye'de faşizm tekelci kapitalizmin gelişiminin tekelci kapitalizmin her planda gericilik eğiliminin somut bir ifadesi olmuştur. "Sömürge tipi faşizm" faşizmin Türkiye gibi bağımlı kapitalist ülkelerdeki somut koşulları göz önünde tutmamanın bir sonucu olarak ileri sürülmüştür. Bunun ötesine gidilmiş, sanki ayrı bir faşizm türüymüş, farklı nitelikte bir faşizm gibi değerlendirilmiştir. Yanlış olan burasıdır. Yani "sömürge tipi faşizm" kavramı hatalıdır.

Türkiye'de olsun, diğer bağımlı kapitalist ülkelerde (yeni sömürgecilik ilişkisi içinde olan) olsun faşizm, tarihsel, toplumsal ve sınıf savaşımının gelişimine bağlı olarak farklı biçimler almıştır. Bu somut biçime bağlı olarak, faşizme karşı mücadeleyi, faşizmin maddi temelini, tekelci kapitalist düzene karşı mücadeleyle birlikte yürütüyoruz. Taktiğimizi ve stratejimizi bu somut koşullara dayandırıyoruz.

Maddi tarihsel koşullardan bağımsız olarak, faşizm tanımı yapmak büyük bir hatadır. Marksizm, her toplumsal politik olguyu belli bir tarihsel çerçeve de ele alır. Belli bir ekonomik tarihsel çerçeve olmadan, somut olguların durumu, gelişimi kavranamaz.

Türkiye'de faşizmi, tekelci kapitalizmin gelişimi ve şiddetlenen sınıf savaşımından kopuk ele alanlar, bilimsel, doğru bir faşizm tanımı yapamadılar. Baskının her biçimi, baskının her derecesi, faşizm değildir. Faşizmi burjuva egemenliğin her biçimine, baskının her derecesine indirgemek faşizmi burjuva egemenliğin (devletin) diğer birimlerinden ayırdeden özellikleri gözardı etmektir.

C.DAĞLI

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased from 10.5 million to 12.5 million, and the number of people in the public sector who are employed in health care has increased from 2.5 million to 3.5 million (Department of Health 2000).

There are a number of reasons for this increase in the number of people employed in the public sector. One reason is that the public sector has become a more important part of the economy. Another reason is that the public sector has become a more attractive place to work. A third reason is that the public sector has become a more important part of society.

The public sector has become a more important part of the economy because it provides a number of essential services. These services include health care, education, and social care. The public sector also provides a number of other services, such as housing and transport. These services are essential for the well-being of the population.

The public sector has become a more attractive place to work because it offers a number of benefits. These benefits include a secure job, a good pension, and a good work-life balance. The public sector also offers a number of other benefits, such as a good salary and a good working environment. These benefits make the public sector a more attractive place to work.

The public sector has become a more important part of society because it provides a number of essential services. These services include health care, education, and social care. The public sector also provides a number of other services, such as housing and transport. These services are essential for the well-being of the population.

The public sector has become a more important part of society because it provides a number of essential services. These services include health care, education, and social care. The public sector also provides a number of other services, such as housing and transport. These services are essential for the well-being of the population.

The public sector has become a more important part of society because it provides a number of essential services. These services include health care, education, and social care. The public sector also provides a number of other services, such as housing and transport. These services are essential for the well-being of the population.

The public sector has become a more important part of society because it provides a number of essential services. These services include health care, education, and social care. The public sector also provides a number of other services, such as housing and transport. These services are essential for the well-being of the population.